

גדוד הקומנדו עולה על לוד

עיקוף מקומי ופריצה מהירה — באה כאן לקצה. כאן יהיו לא הפתעה ולא מחץ. מול חצאי הזחלים שלנו ניצבו הפעם תותחים, משורינים נושאי נשק א. ט. ואולי גם טנקים.

במערב, מעבר לפרדסים, הציצה לוד. בינינו ובינה הפריד מישור. רגע נראה היה שהמעשה הנכון ביותר הוא להניח ללגיון להתכתש עם קצת מכוחותינו כאן ולפנות ולעלות על לוד. אין לשער כי לוד מבוצרת ומוגנת כראוי בגזרתה המזרחית הפונה אלינו, שהרי כאן המסדרון המקשר בינה ולבין כוחות הלגיון הנמצאים בשטח לוד—בית-נבאללה—רמאללה. מכל מקום, אם צריך לפרוץ, מוטב לעשות זאת עתה כשאין לוד חוששת לכך.

האם הגדוד מסוגל לכך? כאשר יצאנו לפני שני לילות לפעולה היו בו יחידות-משנה של זחלים, ג'יפים ונשק מסייע. גם אז לא היתה אף אחת מהן מלאה. עתה, לאחר הפגיעות באנשים וברכב, הצטמק הגדוד מאד. אך תמורת אבודותיו קנה לו תיאום ובטחון, ומעל לכל — אמונה בהצלחתו. היתה בו ההרגשה של „חברה, זה הולך“. פגו עתה הרתיעות הראשונות שנתגלו כאשר ניתנה ההוראה „לעלות עליהם“ ונשתרשה האמונה ביכולת התנור עה של הזחלים, בקליעה המדויקת של אש הג'יפים (המשורין של הלגיון התהפך בגלל אש משני

בשעות הבוקר המאוחרות גברה הפגזת האויב. הגדוד שפעל בעצלתיים לפנות בוקר ועיפות ימי הקרבות נתנה בו את אותותיו, התעורר לחיים. שרשרת הגבעות הצפונית נתפסה ומחלקה אחת עברה את הכביש וירדה לגבעה הנמצאת ממש מעל לבית נבאללה.

מיום אתמול נשארו על צלע ההר כמה חצאי זחלים שלנו שנפגעו ומכוננית משורינת של הלגיון שנתהפכה ונעזבה. יחידת הסדנא ניסתה להוציא את כלי הרכב הנפגעים משדה ההפגזה. בעיקר היו העיינים בשואות אל המשורין של הלגיון שנראה היה שלא נפגע. ניסו לקשור כבלים ארוכים לזחל שעמד מוגן מאחורי קפל קרקע ולמשכו. האויב הרגיש בפעילותנו. טיוח אל כלי-הרכב העזובים וקידם בהפגזה כל נסיון לחלצם.

עם כל העניין שבספורט זה צריך היה לחדול „לבטל את הזמן“. משלט דיר-טריף היה עתה בידינו בשלמותו. נשאלה השאלה — מה הלאה? בגיא מולנו נחה בית נבאללה, ומעברה השני ביצר הלגיון עמדו על ראש ההר. כדי לכבוש את עמדותיו צריך היה — אם לפעול בהתקפת מצח — לרדת לואדי ולעלות עליו משם. לפעולה כזו לא היו כל סכויי הצלחה. ההסתערות שבה כבשנו במשך יום ולילה את טירה, קולה ודיר-טריף ע"י פעולות

בשולי הפשיטה

יחידה מעין זו חייבת ליטול את היזמה בידה ולנצל אפשרויות המתגלות תוך כדי פעולתה הנעשית בקצב מהיר. ואכן, ההחלטה על התקפה על לוד באה ממפקד יחידת הר קומנדו (אמנם בתאום עם חטיבת הרגלים השכנה) מבלי שמשימה זו נכללה בתכנון המוקדם. ההתארגנות המהירה לפעולה, תכנונה המידי והבצוע המזורז, כל אלה נתאפשרו ע"י אופיה וקצבה המיוחדים של היחידה.

המהירות הנה אופיינית לא רק לשלב ההכנות, אלא גם לצורת הפעולה — הסתערות מהירה, הבאה במקום הרכוב המוקדם. מהירות התנועה מונעת דיוק מאש המגן של האויב, ועל הכל — מדהימה את האויב, הורסת את מבנהו, מונעת אחר-כך בעד התארגנותו מחדש ושוברת את רוחו. המהירות מונעת מן האויב לאמוד נכונה את כוח הפורצים, לעקוב אחריהם בתנועתם ולאתר את מקום המצאם. ויש

פריצת יחידת הקומנדו ללוד היתה פעולה האופיינית ליחידות קלות התנועה: יחידה הנושאת נשק קל, ואף שריונה — במדה שיש לה כזה — יפה נגד נשק קל בלבד. מספר הג'יפים ביחידת הקומנדו, שהיה למעלה ממחצית כלי הרכב ביחידה, שיוה לה תכונות מובהקות של חיל פרשים: כושר ניידות מזה — וחוסר היכולת לפעולה „בלתי-רכובה“, שתתנהל ללא תנועה — מזה; אכן, ל"עומת חיל הפרשים הרכוב על סוסים נוספה כאן העצמה החדשה של שפעת-האש אשר ניתן לקיימה תוך תנועה והסתערות, תודות לשמוש ב"פלטפורמות הנעות" להצבת כלי-אש אבטומטיים, אשר היא היא תכונה הטקטית הבולטת של הרכב הקל שבתוך יחידה כזאת.

מפקד הפעולה מסביר את התכנית לכל האנשים

טיפולו ברכב. יש להתאמץ ולהוציא את המשורין של הלגיון משטח האש. מוצב עליו נשק א. ט. (תותח בן 2 ליטראות), ובעזרתו נהיה „מלכים“ (כשלנו גם פיאטים ורובה א. ט. שלקחנו בקולה).

היה צורך להרים את מצב הרוח. פה ושם התייחסו ברצינות לפגזי האויב וחששו מפניהם. נכנסתי לזחל. קראתי לאחד המכונאים והלכנו להוציא את המשורין. למזלנו פחתה קצת האש ובפעולה מהירה הוצאנוהו מן התעלה ואף אנו יצאנו בשלום.

עכשיו — לעבודה. האלחוטאים עסקו במכשיר האלחוט שבו, המכונאים למדו וטפלו במנוע, והד עיקר — התותח. צריך לאמן תותחנים. רץ יצא וחזר עם קצין מיחידת התותחנים שחנתה מאחור רינו והלה נתן שעור שימושי קצר בהפעלת התותח.

כעבור שעה הודיעוני כי המשורין „מוכן“, אפילו שם כבר קורא לו — „הנמר הנוראי“ (אפשר היה להבחין כי הסגנון הוא סגנון יבניאל). ביחידה התפשטה עליצות, העיפות נמוגה לשעה ומבטי

שואה על היחידה. נסיון כושל לשנות מן התכנית המוקדמת עלול למוטט את בטחון האנשים, ולפיכך מוטב לדבוק בתכנית ולהטיל את כל כוחהאש, התנועה והלחץ על מערכת ההתנגדות, להתגבר עליה ולפרוץ, אף אם הדבר כרוך באבידות כבדות ליחידה. כי אבידות אלה תהיינה תמיד קלות יותר מאלה שתסבול היחידה בשעת התארגנות או נסיגה תחת אש האויב.

פריצת יחידה כזו לתוך מרכז האויב, משהצליחה — משתקת ומהממת את האויב לזמן מה. אותה שעה יכול חיל הרגלים להכנס ולעשות באותו איזור כבתוך שלו. שני בניני המשטרה בלוד, שהמשיכו בהתנגדותם, למרות פריצת הקומנדו לעיר, הם דוגמה טיפוסית להגבלות שבפעולה כזו. יתר על כן, לא רק שעלולים להשאר איי התנגדות, אלא אפילו עמדות שלא גילו התנגדות בשעת

גיפים, מטוח קצר, לאשנביו), בתאום שבין היחידות השונות. האמון בפיקוד הגדוד והבטחון ביכולת החיילים נסכו רוח של העזה.

קראתי למפקדי הפלוגות והודעתי בקול רם, כדי שישמעו גם שאר האנשים הפזורים, ספק ברצינות ספק בהלצה:

— צריך לגמור, וללכת על לוד.

ניכר היה כי ראו את דברי כהלצה. לעלות על לוד? סוף סוף לוד איננה כפר נידח בן כמה מאות תושבים. לכבוש ברכב שלנו את העיר, על בניני האבן שבה, על האוכלוסייה הגדולה וכוחות הצבא שבה? היתכן?

יצאתי לבקר את הכיתות שמעבר לכביש. לא עברה שעה וקצין הקשר שלח לקרוא לי אל התחנה. מפקד חטיבת רגלים שכנה התקשר אתנו ובקש לדבר עם המפקד. ידעתי כי חטיבה זו פעלה מולנו, בזרוע השנייה של המללקחיים במבצע „דני“, אך לא ידעתי בדיוק היכן הם נמצאים. שמעתי את קולו היטב. הוא ניגש ישר לענין. יחידה אחת שלו יצאה ללוד, אך נתקלה באש חזקה ועתה היא נמצאת בפרדסים שבפרורי לוד, דרומית מזרחית לה. האם אנו יכולים לבוא ולפעול אתם? (אח"כ, כשפגשתיו, התברר לי כי הוא טעה בנה, חשב שאנו גדוד הטנקים ולא הקומנדו).

— כן, אנו יכולים. עלינו לגמור כאן את הענינים ואח"כ נבוא. אני משער שעד הצהרים נספיק לחסל כאן, ובשעה שתים נוכל לצאת ללוד.

האנשים שעמדו מסביב הרצינו. ובכן אין כאן בדיחה אלא החלטה.

עתה אנו קשורים בלוחזמנים ויש להגביר את קצב הפעולה. מרגמותינו חידשו את פעולתן כדי להבטיח את פינוי הלגיון משטח בית-נבאללה. פלוגה א' הורידה עוד אנשים אל מעבר לכביש והשאר

לזכור כי שיירה בת כמה עשרות כליררכב, כשהמרחקים בין רכב לרכב נמתחים — מכסה עיר כלוד מקצה לקצה. בפני חיל כזה ישנה כמעט רק דרך אחת להתגברות על מחסומי האש של האויב: רכוז אש מחפה — ופריצה. אין יחידה כזו יכולה להתפנות לכבוש עמדות האויב ואף לא לנסיגה ארעית, על מנת לחפש דרכים אחרות לפריצה. גם אם קיים קשר תקין עם כל אחד מכלי הרכב אי אפשר כמעט לשנות תוך כדי ההסתערות את התכנית שנקבעה מראש. כל אחד מאנשי היחידה — באשר לאנשי הרכב המשוריין שבה — והמפקד בכלל זה, רואה רק שטח מצומצם דרך אשנו ותוך המצאו בתנועה. אין כמעט כל אפשרות לעצור את השיירה, תוך כדי ההסתערות וההמצאות בשטח האש, מכיון שכל יתרונות היחידה מותנים בתנועתה. וכל עכוב או שהייה עלולים להמיט

להבה הופנו מדי פעם אל העמק — אל לוד. הלכתי לבחון את המשורין. את מכשיר האלחוט החליפו. המנוע היה בסדר, הגלגל הימני היה קצת פחוס, הגלגל הרזרבי היה ריק ולא היה במה להחליף. בצריח עמד „התותחן“ החדש (אח"כ נהרג בקרב על כרטיה) — טוראי מיחידת הג'יפים. הוריתי לו — „עץ ממול, 500, פגז אחד. אש!“ — ירה, ונוף העץ נפגע.

בסדר, אתה תותחן.

אי אפשר להוריד את כל היחידה מכאן. חלק ישאר כאן, ואלו הרוב יצא. הפלוגות השונות קבלו את ההוראות להתכונן כל אחת לתפקידה. בשתיים זזנו. הרכב לא היה אמנם במצב אידיאלי, אך האנשים היו בסדר. בראש השיירה נסע המשר רין (על קנהו היה מצויר בקירטון חץ מופנה קדימה וכתובת — „ישר לענין“). לב כולם רחב למראהו. עכשו אפשר לפרוץ כל מחסום! מי יעמוד בפנינו?

על האפשרות כי בפתח לוד יש נשק א. ט. וכי גם למשורני האויב יש תותחים, לא כדאי היה כמובן להרבות לחשוב. אין אנו יכולים להתנות את פעולתנו בהבטחת יתרוננו הכמותי והאיכותי. כי היכן נמצא זאת? מוטב להניח שיש סכויי הצלחה לפעולת הפתעה שבה נרכזו כל כוחנו על נקודה חלשה בקו ההגנה של האויב.

הקפנו את בית נבאללה ממערב ועלינו על הכביש. אחרי „הנמר“ נעה מחלקת ג'יפים גששים, אחריהם הזחלים ולבסוף יחידת הג'יפים. התקדמנו בואדי לתוך בית נבאללה. קרובים היינו להצטלבות כביש בן-שמון, והנה נשמע קול פגזים. השיירה נעצרה.

ג'יפ בא אלי ביעף — „טנקים מולנו“. עסק ביש. קפצתי ויצאתי לראש השיירה. ואמנם, מחורשת

הזיתים נורו אלינו פגזים. אין ברירה — יש להסתובב ולמצוא דרך אחרת, הן לא מלחמה בבית נבאללה היא המשימה.

המשורין, ושני זחלים על מקלעיהם נשארו לחפות, והשאר הסתובבו על עקבותיהם. מכל מקום יצאנו בשלום. אבדנו רק כחצי שעה וי שלהזדרזו. נסע לבן-שמון דרך השדות, מערבה לבית נבאללה. חזרתי על ההוראות.

— אין מתעכבים. אם נתקלים במכשול, באש, או בהשד יודע מה, הג'יפים המגששים מסתלקים לצדדים והמשורין והזחלים פורצים. אם כלי רכב שלנו נפגע — אין מטפלים בו ואין מעכבים את הבאים אחריו, עוקפים אותו וממשיכים להתקדם. איש חוץ ממני אינו רשאי לעכב את השיירה. מתקדמים ללא כל תנאי. יורים, דורסים ומתקדמים.

— ברור?

— ברור!

— קדימה!

הג'יפים הראשונים יצאו קדימה, גיששו לצדדים, מצאו מעברים מתאימים וכיוונו אותנו, בהצטלבות דרכים אחת נתקלנו בקבוצת ערבים שפתחה באש. אך מקלעי הג'יפים הניסו לשדות הדורה.

באנו לבן-שמון. פרט לג'יפ שעלה על מוקש — הגענו בסדר. תושבי בן-שמון, שהיו מנותקים מכל הישוב במשך חדשים, עמדו בפתח המושבה וצפו בנו בהתרגשות וכשנכנסנו לכפר — לא התאפקו וגפפו את האנשים, הנשק והרכב. זמן קצר לפנינו הגיעה אליהם, מדרום, יחידת „יפתח“, ועתה מתקרב מצפון „טור משורין“ של הצבא הישראלי. אכן, בכובעי הפלדה, בתמרות האבק, באנטינות האלחוט המזדקרות וב„נמר הנוראי“ עשינו רושם. לפחות על תושבי בן-שמון...

הצטיינו במלחמה זו בהעזתן, הקרבתן העצמית ואומץ הרוח של אנשיהן. מה שמיוחד פעולה זו הוא ביצועה לאור היום, הדינמיות של שרשרת פעולות בקצב מהיר, בידי יחידה לאחר 36 שעות קרב רצופות כמעט, וכן ההעזה והנכונות לפרוץ לאור היום, מחציתם על רכב חסר כל שריון, לעיר בת 10.000 תושבים, מוכנה לקרב.

אין ספק כי פריצת הקומנדו ללוד נתאפשרה תודות לרוח היחידה. הקומנדו היה מורכב מחיילים מעולים בעלי נסיון קרבי שהתנדבו מרצונם ליחידה זו, ובידיעה מלאה את אשר ידרש מהם. וכן סמכה כל מחלקה ופלוגה ביחידה על רעותה ובטחה בכושל הקרב שלה. הרגשה זו נקנתה תוך כדי ימי הקרבות והיתה חשובה מאד בגדוד שכלל את בני ההתישבות העובדת, אנשי לח"י לשעבר, הפלוגה המיוחדת התל-אביבית ומאנשי גח"ל.

הפריצה — עלולות לגלות התנגדות לאחר שהתאוששו מתדהמתן. לולא באה יחידת חיל-הרגלים ללוד, כדי לבצע את עצם הכבוש וההתבססות בה, לולא נמצא מי שיקצור את פרי ההסתעלות וינצל את תדהמת האויב — עשויה היתה העיר לוד, על לוחמיה, להתעורר ולהתארגן מחדש כעבור זמן לא ארוך.

נקל לשער את הרושם המיוחד שבפעולה מעין זו שעה שהאויב הוא צבא ערבי, והאוביקט — עיר מלאה תושבים ופליטים ערבים. אך רושם זה איננו מקומי בלבד, ונודעת לו השפעה גם על רוח האויב בכללו. ניתן לדמות את הספורים שספרו אח"כ אנשי לוד ואת השפעת ספוריהם. ועוד הערה נחוצה: אף שהיתה כאן פעולה קלאסית של יחידה ממין זה, מבחינה צבאית-עיונית, הרי למעשה, בתנאינו, היתה פעולה זו חריגה מהמקובל. יחידות רבות

באש. היחידה טרם השיבה. הג'יפים חסו בשריוני
הזחלים. עוד רגע ו"הנמר הנוראי" עצר ופתח באש.
הזחלים שאחריו לא נתפרסו.

— מדוע אין מתקדמים?

— "הנמר" נתקל בעמדות ודופק אותן.

— מדוע אינכם מתפרסים?

— לא כדאי, הנה הוא זז.

— חכיתי רגע. היחידה לא זזה.

— זוזו לכל הרוחות. מה נתקעתם?..

— "כן, אנו זזים".

ואמנם זזו — אך לא נפרסו. "הנמר" חיסל שתי
עמדות זזו. שוב התקדמנו כמה מאות מטר. ושוב
נעצרנו. הפעם הגיעה היחידה עד לקרהעמדות
העיקרי. קלעי האויב דפקו על קירות השריון כגשם.
היחידה כולה המטירה אש. הג'יפים נתפרסו לעברי
הכביש ודפקו לצדדים ובאלכסון. הזחלים אף הם
נתרוחו קצת, אך לא היתה זו התפשטות של ממש.
— מדוע מתעכבים?

— הכביש חסום בתעלה אנטי-טנקית ואי אפשר

להתקדם.

— ולצדדים? —

— אי אפשר.

— מה אי אפשר?

ראיתי כי משיחות אלחוט לא אשיג את הפעיר
לות הדרושה. קפצתי מן המכונית ובחסות הקרקע
והמשוריינים נגשתי ל"נמר". הנמר עמד בראש ודפק
בשלוה פילוסופית בתותח שני הליטראות שלו כלפי
העמדות העשויות שקים ממולאים אדמה ובלוקים,
שהיוו את קו עמדות ההגנה של לוד. (אח"כ גילינו
כי בין העמדות שנפגעו ונעזבו היו גם שתיים על
תותחיהן).

הזחלים נתרוחו רק במקצת. פני הקרקע לא
היו נוחים להתפרסות אך הסיבה העקרית לאי
התקדמות הזחלים היתה כמובן רצונם שה"נמר"
נושא הנשק האנטי-טנקי יהיה בראש, ולא שהם,
במקלעיהם, יכנסו לעיר ו"הנמר" מאחוריהם.

מכל יריה של "הנמר" התמוטטו שקי העפר של
העמדה וגלי אבק התאבכו באויר. נראו ערבים
בורחים מעמדותיהם שנפגעו. זהו הרגע. בעקבות
הבורחים יש להתקדם. הכביש היה חסום אך הזחלים
הבחינו בדרך-שדה צדדית העוקפת את התעלה.
הורתי ל"נמר" להניח לעמדות ולהתקדם.

— ואם הדרך ממוקשה?

— אז תעופו לשמים.

היחידה זזה. הדרך לא היתה ממוקשת. חזרתי
למכונית. מערך היחידה נשתפר עתה. בפנותה

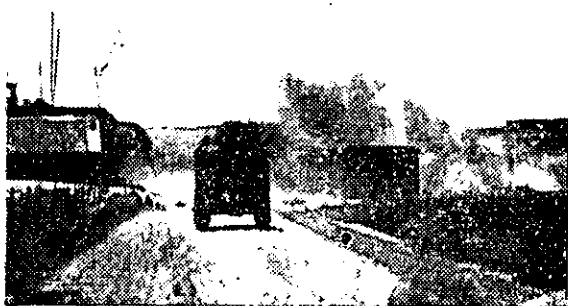
בדרך הצדדית ובהתקדמה באלכסון לחזית, יכלו כל
כלי הרכב לפתוח באש.

עוד רגע וחדרנו לתוך קו העמדות. היחידה
נעה לאטה בשורת עורף לאורך הדרך הצרה. הראי
שונים ניפצו מחסומים מדי פעם. האש ניתכה
במלוא הקצב. הג'יפים, ששריונם היחיד היה אש
מקלעיהם, ירו לחלונות בתים, לגדרות האבן, לעמ
דות השקים. גדר הצבר נקצרה פה ושם באש
המקלעים כבחרמש. קצב הנסיעה גבר. עברנו את
קו העמדות.

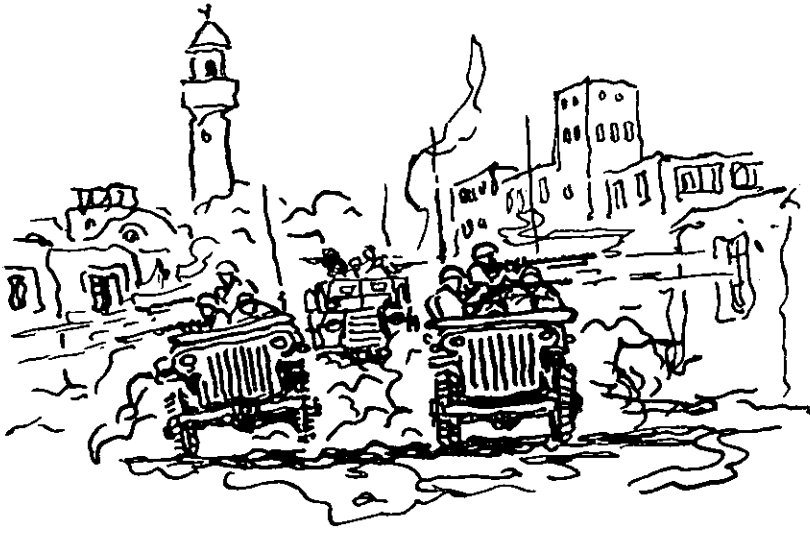
הגענו לתוך העיר. מבנין המשטרה נפתחה אש
חזקה. "הנמר" השיב והשיירה כולה עברה ופרצה
הלאה. הגענו עד פרשת הדרכים. הנמר פנה ימינה
בהתאם להוראות, אך פלוגת הזחלים הראשונה המ
שיכה לנסוע דרומה, ואחריה גם השניה. הג'יפים
לא התעכבו, אלא המשיכו עמנו. הפעולה לא התנ
לה לפי התכנית שנקבעה מראש. פרט ל"נמר"
המשיכה כל היחידה לנוע יחד. איני יודע אם
גרמה לכך אי-ההתמצאות בעיר (כשהאשנים סגרו
רים והכדורים מזוממים מעל לראש אפשר שלא
להתמצא, אפילו בלוד) — או הוסר הרצון להפרד,
ואולי שניהם גם יחד.

בכניסה לעיר שרצו לוחמים ערבים למיניהם
שנאספו לתוכה עם כבוש כפרי הסביבה ע"י כוחות
ישראל. כולם ירו ומכל הצדדים, נזרקו גם רמונים,
והאנדרלמוסיה רבה. בלב העיר פחתה האש. רוב
הנמצאים ברחובות היו אזרחים, ורק פה ושם ירו
עלינו.

"הנמר", שפנה יחידי צפונה, נפרד מאתנו ועסק
במלחמת יחיד. הוא נסע נסוע וירה עד לרחבה
המרכזית. שם הסתובב, חזר דרומה וזיכה בשלושה
פגזים את מגדל המים של לוד ונכנס לדורקרב עם בנין
המשטרה. כאן נשאר עד שובנו, כשהאלחוטן שלו
שותת דם מרסיסי פגז שאנשי המשטרה כבדוהו
בלסתו.

חצי-זחל בחצות לוד

— מוכנים ?

— לבן שמן — קדימה.

המכונית שלי גנחה וצלעה. שני גלגלים היו נקובים והרידאטור רתח כמיחם. נסענו במהלך ראשון. המכוניות האחרות עברונו. בפתח אחת הדרכים המובילות לרמלה הגיח משורין של הלגיון והחל לירות בנו מתותח שתייליטראות שלו. פגזיו פגעו בכביש. אם יקלע במכונית — אנו אבודים. שריוננו מספיק רק כנגד תחמושת קלה. הוריתי לאלחוטן לפתוח באש על המשורין. האלחוטן ירה במקלע (אשר פעל עתה רק על בודדת) ומשורין הלגיון הסתלק.

לפתע התקשר מפקד היחידה שנשאר עם יחידתו בדיר טריף. הודיע כי הלגיון התקיפם, כבש את המשלט וכי יש לו נעדריים במספר נכר. בקש שנשלח לו עזרה. עניתי כי איננו יכולים לשלוח לו כל עזרה עכשיו. כשנגמור כאן נבוא לעזרתו. עליו להתקשר עם המטה ולבקש עזרה. השיב שאין לו קשר עם המטה — ושאל מה לעשות.

איזה עצות והוראות יכולתי לתת לו בשעת נסיעה תוך כדי פעולה ברחוב בלוד? הודעתי לו: אם אינך יכול להחזיק בשטח — תסוג לטירה.

מחר נטפל בהם ונקח את המשלט.

אותו מפקד יחידה לא היה מרוצה מן התשובה ולא רצה להפסיק את השיחה. בקול מהסס אמר לי: אולי לארגן את שארית יחידתי ולנסות לכבוש את המשלט מחדש?

הבנתי ללבו וידעתי — לא הוראה הוא מבקש אלא עצה ועודד. צעקתי למקרופון:

קומנדו או לא קומנדו, האם אנחנו קומנדו או לא קומנדו?

הוא לא תפש:

— מה? — שאל.

— אנחנו גדוד קומנדו או לא?

הפעם הבין וענה:

גוף היחידה יצא את העיר והמשיך לרמלה. עוד טרם הספקת לעמוד על הדבר — והגענו למשטרה הנמצאת בדרך לוד-רמלה. ניכר היה כי כאן לא ציפו לנו. ראיתי איש לבוש בגדי חאקי, גלוי ראש, עומד וסוקר אותנו בשקט. היה זה כנראה המפקד שיצא לראות מה אירע. כשנתברר לו מה נרחש כאן, קפץ לחצר הבנין ונעלם. הפלוגה הראי שונה הספיקה לעבור כמעט ללא אש, אך לכשהגיעה פלוגת הזחלים השניה והגיפים, נתקלו באש חזקה. בעיקר ממכונות יריה שבראש המגדל ומאשנבי המגדל. התפתח קרב קצר. מן המשטרה זרקו רמונים. אחד מהם נפל לתוך זחל וכל אנשיו נפצעו. תוך אש עברנו את הבנין. היינו מעבר למשטרה. היחידה דהרה קדימה. האלחוט לא פעל. נסיתי לעכב את הנמצאים לפני אך לא ראו את אותותי. קולי היה כבר צרוד ולא נשמע. דלקתי בעקבות הראשונים. ברמלה, פנו מזרחה, בדרך לירושלים, ובמוצא העיר הצלחתי לעכבם. ירדנו מהרכב.

— לאן אתם רצים?

— אני יודע? — איך יודעים איפה כאן קצה לוד?

— מה, כאן רמלה?

היינו ליד תחנת הרכבת ומסביב שקט. כל היחידה היתה כאן פרט ל"נמר". הציתו סיגריות. הגיפים תפסו עמדות הבטחה, בפתחי הרחובות לרמלה ולכביש לטרון. עברתי על פני היחידה. אכן נפגענו כהוגן. לגיפים היו 4 הרוגים. גם בין הזחלים היו פצועים, וכמה מהם קשה. גיפ של הסיירים נפגע ונשאר בוער ליד בנין המשטרה. רוב הגלגלים היו נקובים. רדיאטורים נפלו. כן אחד של הגיפים נפגע, והמקלע עף ממנו. בגיפ אחד ניתקו כדורים את הבלמים. היו גם כמה נעדריים — פצועים שנפלו מן הגיפים ליד המשטרה. מצב הרוח התחיל יורד. מפקד אחת מפלוגות הזחלים הציע ללכת ללטרון, אך הרוב הרתרו אם נצליח לצאת מלוד וכיצד. החלו חובשים את הפצועים ומחליפים את הגלגלים הנקובים.

אך הנה הודיעו הגיפים המבטיחים כי משוריני האויב מתקרבים ממחנה הלגיון הקרוב. גם מבנין המשטרה פתחו עלינו באש מרגמה. נעשה "חם" ולא נוח והאנשים התעצבנו. התרחקנו עד לסבוב ונערכנו שוב כדי לפרוץ ולחדור. צריך היה לרכז את הפצור עים ברכב משורין ולקבוע את המחפים ואת סדר השיירה. לא בנקל הסתדרו הדברים. פה ושם היה צורך להגביר את הקול על המהססים. כדורים שרקו. מאחור הודיעו שמשוריני האויב נראים שוב. האל-חוט פעל.

— קומנדו! נצא להתקפה!
— קח מצד הגבעה המזרחית.
— בסדר.

ואכן תקף וכבש חזרה את המשלט.

הגענו לבנין המשטרה שבין רמלה ולוד. מולה מוטל הג'יפ ובתעלה שכבו פצועים. מסביבה עמדו הזחלים והג'יפים. מהמשטרה ניתכה אש וצריך היה גם לאסוף את הפצועים וגם לעבור את הבנין. כל תקותנו היתה באש המדויקת שלנו. כוחו של הגדוד היה בבגרותו הקרבית, ובמצבים כאלה פעל בהרמוניה מלאה ובמלוא המרץ. האש שלנו גברה. התפרסנו, יצאנו מן הזחלים ו"לקחנו אותם בידיים". עכשיו לא היה עוד צורך להאיץ בגדוד. בחברה ניצתה הרוח הדרושה, ככלב בוקסר המחזיק בשיניו מבלי שים לב עוד למהלומות שהוא סופג. צריך היה רק לכוון ולתאם את פעולותיהם.

מאשנבי בנין המשטרה זרקו רמונים. זחל שלנו התקרב ומפקד הפלוגה זרק מתוכו רמון על מעקה הבנין. המקלעים כסו באש את האשנבים. איסוף הפצועים וההרוגים נשלם.

עברנו על פני בנין המשטרה כשאנו נעים בכבדות. הזחל שאנשיו נפגעו מן הרמון שנזרק לתוכו, נהוג ע"י מפקד היחידה שנפצע קל, דחף לפניו זחל שני שבור. ג'יפ דחף משורין "וויט" שבור, וזחל אחר דחף את המכוננית שלי שנשמה את נשימתה האחרונה — על שלושת גלגליה הנקובים.

מעברו השני של בנין המשטרה נעצרנו שוב, לבדוק אם נאספו כל הפצועים וההרוגים. הג'יפים היו עתה בראש והזחלים בסוף. לבנין משטרת לוד הגענו כש"הנמר" מחפה ועובר אל סוף השיירה. רק "הנמר" ושני זחלים שלמים נעו לעצמם. כל שאר הזחלים השלמים דחפו לפניהם כלי רכב שבורים. שבעה עשר פצועים ותשעה הרוגים, וכולם אתנו. מהרכב נעזב ג'יפ אחד.

היחידה נעה לאטה. הג'יפים היו עתה כוח האש העיקרי. היריות השתיקו את טרטור הזחלים. לוד דממה כקבר פרט לבנין המשטרה לא נשמע קול. הכל היה מוגף ושקט. בכניסה לעיר מצד בן-שמן כבר עמדו ברחוב אנשי "יפתח" נכונים להשתלט על העיר. עלינו על המכונניות, פתחנו את תריסי הירי אשנבים וזזנו. תוך כדי נסיעה התקרב אלי זחל.

מפקד המחלקה שבו ביקש רשות לחזור ולבדוק אם לא נשאר פצוע אחד ליד המשטרה. נטיתי לסרב, אך עיני כל הכתה שבזחל היו נעוצות בי. הבנתי ללבם. כל אחד מהם ראה את עצמו בדמיונו פצוע ונעזב על ידי חבריו. על הגדוד עוד להמשיך ולפעול ונשקו החזק ביותר הוא רוחו.

— בסדר. חזרו ובדקו, אך אל תסתבכו, שובו והשיגונו. היחידה לא תתעכב. אתנו פצועים רבים. הזחל חרק והסתתובב סבוב של 180 מעלות. בחזרה ללוד.

על גבי המחסומים המנותצים ובין העמדות העזרות — חזרנו לבן-שמן. התבוננתי בשעוני — ארבעים ושבעה רגעים עברו מהרגע שיצאנו מכאן. השתוממתי. אילו צריך הייתי לאמוד את הזמן בודאי שהייתי מעריכו בשעות רבות.

בחצר בן-שמן, לאור דמדומים אחרונים, התארגנה היחידה. הפצועים הובאו לחדר-החולים. הרכב השבור הועמד בצד, הוחלפו הגלגלים, מלאו בנזין. המחסוניות הוטענו בכדורים, אנשי בן-שמן האיצו בנו לשתות תה. הנשים בכו, ספק מצער על הפצועים, ספק מגאווה על פעולתנו. סגן מפקד יחידת הסיירים ניגש אלי. רגע נדמה היה לי כי הוא לא השתתף בפעולה. עייף הייתי עד מות, ובקושי הבנתי מה ברצונו. ואלו הוא — ער ורענן כמלפפון. הוא הציע שנתארגן מחדש לסבוב שני בלוד, להבטיח את כבושה. הראתי לו את כלי הרכב השבורים שבחצר ואת הלילה שירד בינתיים.

נפרדנו מן ההרוגים והפצועים. כשחזרתי ליחידה כבר היו כולם על המכונניות מוכנים לדרך. אכן היחידה הצטמקה שוב.

באזנים הדהדו רבבות הכדורים שירינו בלוד. ברית החולים נשארו הפצועים קשה. הפצועים פצעים קלים נחבשו והמשיכו אתנו. מצב הרוח היה מרומם והלב פעם בגאווה:

„דפקנו את לוד“.

שני מפקדי פלוגות הזחלים היו פצועים קל, וישבו הבושים בראש יחידותיהם.

תחנות האלחוט החלו מזוממות. מיחידות הסיור התקשרו:

— אורות חשודים בשדה, להמשיך?

— המשיכו.